

3. Forudsætningerne for en associering.

96. Betragter man først de geografiske forudsætninger, som må opstilles for en tiltrædelse, rejser der sig det spørgsmål, om man også med hensyn til associering må forlange en lignende begrænsning. Artikel 238 indeholder ikke nogen begrænsning til europæiske stater. Det skulle således være muligt også for ikke-europæiske lande at betræde denne vej.

De i denne rapport anførte principielle betragtninger over Fællesskabets europæiske karakter har dog også deres betydning for så vidt angår associering. Hvis Fællesskabet associerede sig med ikke-europæiske lande og der ikke i associeringsaftalen blev fastsat bestemte kriterier, ville det næppe kunne bevare sin europæiske karakter og dermed heller ikke sin dynamiske kraft. Et sådant kriterium kunne f.eks. være associeringens særlige betydning for videreudviklingen af Det europæiske økonomiske Fællesskab og for opfyldelsen af dets rolle i verdensøkonomien. Ganske vist er den absolutte begrænsning til Europa allerede ved associeringen af oversøiske lande og territorier i medfør af traktatens afsnit IV brudt, og sandsynligvis vil associeringsvejen også for en række af Commonwealth-landene blive underkastet en nærmere undersøgelse.

Ikke desto mindre bør det kraftigt påpeges, at disse associeringer er en følge af en særlig forpligtelse, som Fællesskabet har over for visse områder, og som kun lader sig forklare ud fra de mangeårige snævre bånd mellem visse af Fællesskabets lande og de pågældende områder. Disse forpligtelsers karakter af undtagelsestilfælde og de heri begrundede associeringer må ikke bringes i fare. Fremfor alt må det ikke komme dertil, at associeringen bliver en erstatning for udviklingshjælp, hvilket ville forvanske dens særlige indhold.

97. Bortset fra de ovennævnte undtagelser er det af de anførte grunde ønskeligt, at kun sådanne lande bliver associeret med Fællesskabet, som er geografisk forbundet med Europa. Tendenserne i retning af en associering inden for det atlantiske område bør ikke søges virkeliggjort inden for rammerne af Det europæiske økonomiske Fællesskab.

Som allerede anført i forbindelse med omtalen af de geografiske forudsætninger for en tiltrædelse vil der være andre organi-

sationsformer, som er meget bedre egnede til dette formål.

Med hensyn til de øvrige lande, som overvejer en snævrere tilknytning til Fællesskabet, bør der for ikke at skabe præcedens ikke afsluttes formelle associeringsaftaler, men kun økonomiske aftaler af anden art, der også turde være egnede til at opfylde deres berettigede interesser.

98. Til optagelse i Fællesskabet kræves meget vidtgående politiske forudsætninger. Med hensyn til en associering rejser der sig det konkrete spørgsmål, hvorledes man skal forholde sig over for europæiske lande, der ikke opfylder de politiske betingelser for fuldt medlemskab. Dette spørgsmål er ganske vist meget vanskeligt og kan ikke besvares kort. Man må anbefale en nøje prøvelse fra tilfælde til tilfælde. Det er nødvendigt, at medlemsstaterne foretager denne prøvelse med omtanke.

På den anden side er det ønskeligt, at der i associeringsoverenskomsten optages en erklæring om, at de fremtidige associerede forpligter sig til at anerkende de europæiske fællesskabers økonomiske målsætninger.

99. I modsætning til, hvad der gælder ved tiltrædelse, er det absolut muligt i henhold til artikel 238 at associere lande, der har en mindre udviklet økonomisk ydeevne end Fællesskabets lande. Denne vej er allerede betrådt i Grækenlands tilfælde.

4. Mulige former for associering.

100. Artikel 238 bestemmer kun, at Fællesskabet kan indgå sådanne aftaler med et tredjeland, en sammenslutning af stater eller en international organisation, gennem hvilke der skabes en associering, som er karakteriseret ved gensidige rettigheder og forpligtelser, fælles optræden og særlige fremgangsmåder.

Der er hermed sagt lige så lidt om associeringens reelle indhold som om dens form. Da Det økonomiske Fællesskab bygger på en toldunion, vil man i første række tænke på denne form for en snævrere forbindelse. Dernæst vil et frihandelsområde komme i forgrunden, idet dette på samme måde som toldunionen i GATT-overenskomsten er fremstillet som en undtagelse fra mestbe- gunstigelsesbestemmelserne.

De mulige former for en associering begrænser sig dog på ingen måde udelukkende